

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Polde Jenko — predsednik, inž. Zvonka Černe — namestnik predsednika in člani: Franc Istenič, Marinka Farčnik, Stane Primožič, dipl. oec. Angelca Kern, Boris Pertot, Jošt Bajželj in Peter Gunčar. Tisk: ČP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XIII. — 30. III. 1970 — št. 3

tekstilec

S 1. aprilom bo šel v zaslužni pokoj naš dolgoletni sodelavec, mojster ekspedita, tovariš Anton Križnar. Tovariš Križnar se je zaposlil v takratni tovarni Inteks že leta 1928 in je bil tako — po delovnem stažu — najstarejši član našega kolektiva. Z ukazom predsednika SFRJ je bil tovariš Križnar leta 1969 tudi odlikovan z Redom dela s srebrnim vencem. Naj v pokoju še dolga leta uživa sadove svojega vestnega in požrtvovalnega dela. Uredništvo

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

Problemi, ki zavirajo hitrejši razvoj podjetja

Na občinski konferenci ZK Kranj, ki se je vršila dne 16. 1. 1970, je bila med drugim tudi obširna razprava o težkem gospodarskem položaju podjetja Tekstilindus v Kranju. Temeljito se je proučilo vzroke za to stanje in sicer notranji in zunanji problemi, ki tarejo to podjetje. V podjetju Tekstilindus je zaposlenih 2.980 delavcev, kar predstavlja drugo največje delovno organizacijo v občini. To dejstvo ima precejšen vpliv na kranjsko gospodarstvo, zato so člani konference sprejeli soglasni sklep, da se neresena problematika tekstilne industrije posreduje tudi CK ZK Slovenije in CK ZK Jugoslavije. Ugotovilo se je namreč, da težave Tekstilindusa niso težave samo te delovne organizacije, pač pa da se v sličnem položaju nahaja večina večjih tekstilnih podjetij, predvsem kombinati v Sloveniji in tudi državi.

Podjetje Tekstilindus je v normalnih razmerah dosegalo solidne poslovne rezultate, ki so podjetje uvrščali v jugoslovanski vrh bombazne tekstilne industrije. Tekstilni inštitut v Mariboru zasleduje produktivnost predilnic in tkalnic v državi ter še dosedaj ugotavlja, da to podjetje v jugoslovanskih razmerah dosega še nadpovprečne rezultate.

Do 1. 1965 je podjetje izvažalo cca 20 % celotne proizvodnje, po

uvredbi novega deviznega in zunanje trgovinskega režima se je pa izvoz povečal na cca 40 % in sicer skoraj v celoti na tržišča s konvertibilno valuto. Znano pa je, da se zaradi carinskih barier in tudi drugih slabosti dosega za 35 do 40 % nižje cene, kot pa bi jih dosegali na domačem tržišču. Tako dosežene cene dostikrat ne pokrivajo niti vseh materialnih stroškov z amortizacijo, ne da bi bili OD pokriti. Zato je podjetje imelo v

1. 1968 28 milijonov N din, v 1. 1969 pa se predvideva izguba zaradi izvoza v višini 25 milijonov N din. To so vsekakor visoka sredstva, katera le z izrednimi naporji podjetje nadomešča, da ne zaide v izgubo, če bi ta denar ostal doma, bi po višini skladov in OD spadal Tekstilindus med vodilna podjetja v naši republiki.

Istočasno, ko je bilo podjetje zaradi oskrbe z reprodukcijskim materialom prisiljeno povečati izvoz za vsako ceno, se je pa zadnja tri leta anarhično povečeval uvoz tkanin v našo državo. Le-ta je presegel vsako razumno mero ter pričel močno vplivati na prodajo tekstilnih proizvodov na domačem (Dalje na 3. strani)

20. seja predsedstva RSS

(Mnenja, stališča in predlogi predsedstva RSZS Slovenije o cenah in življenjskih stroških — vzeto iz informacij RSS).

Edina točka dnevnega reda včerajšnje seje predsedstva republiškega sveta ZSS so bila vprašanja o gibanju cen in njihovem vplivu na življenjsko raven delavcev. Podlaga za razpravo je bilo med drugim gradivo republiškega zavoda za cene, sekretariata za gospodarstvo SRS in republiškega tržnega inšpektorata, gradivo s skupne seje komisij RSS za ekonomske odnose in za življenjske in delovne pogoje in opozorila občinskih sindikatov. S tem je bila dejansko načeta obsežna in izredno občutljiva problematika, ki zadeva prav vsakega našega delovnega človeka oziroma njegove življenjske razmere. Zato — in pa zaradi vedno številnejših neskladnosti na našem trgu — so člani predsedstva skenili, naj slovenski sindikati v prihodnje posvečajo tem vprašanjem še več pozornosti. Vse sindikalne organizacije in organi se morajo vključevati v odločna prizadevanja za odpravo vzrokov nestabilnosti na trgu, kakršna se nam prav sedaj vsiljujejo z mnogimi, v resnici največkrat neopravičenimi podražitvami. Lotiti se je treba tudi vseh možnih ukrepov za omejitve škodljivih posledic in to predvsem tistih, na trgu z osnovnimi živili.

Obširneje bomo o razpravi predsedstva — sejo je vodil njegov predsednik Tone Kropušek — poročali v naslednji številki Informacij. V nadaljevanju objavljamo samo stališča predsedstva, uredništva glasil delovnih organizacij pa prosimo, naj jih svojim bralcem po možnosti posredujejo v neskrajšani objavi.

MNENJA STALIŠČA IN PREDLOGI PREDSEDSTVA ...

Predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije je na seji 4. marca 1970 razpravljalo o povečevanju življenjskih stroškov ter o gibanju cen v preteklem in letošnjem letu. Gradivo za razpravo je bila analiza republiškega zavoda za cene, sekretariata za gospodarstvo RS

Slovenije in republiškega tržnega inšpektorata ugotovitve o gibanju cen in življenjskih stroškov na terenu, ter opozorila občnih zborov Zveze sindikatov v občinah.

I.

Na osnovi predloženega gradiva se je predsedstvo širše opredelilo do nekaterih vprašanj tržišča in cen, ože pa zlasti do pojavov na

Sistemizacija delovnih mest

INSTRUMENT DELA IN OBLIKOVANJA KADROVSKE POLITIKE

Uspešnost vsake premišljene človekove dejavnosti je odvisna od njene organizacije. Pojem organizacije je zelo kompleksen, ker organizacija zajema vse pripravljalne, izvajalne in zaključne delovne operacije, enkratne ali ciklične dejavnosti, ki so značilne za vse delovne organizacije. Vsaka dejavnost vključuje tudi organizacijske delovne operacije, ki vsklajujejo, uresničujejo in ugotavljajo učinkovitost celotne dejavnosti. Povsod se torej srečujemo z delom. Vsako delo pa pomeni poseganje v materijo, ki jo obdelujemo z namenom, da v njej porušimo obstoječe ravnovesje in ga usmerimo k vnaprej določeni koristi. Tako z delom postavljamo v naravi pravzaprav umetno ravnovesje sil, ki pa ne more biti nikoli popolno in ga moramo nenehno vzdrževati in dopolnjevati. Iz tega sledi, da je vsaka delovna organizacija v bistvu umetna tvorba, ki vedno teži k dezorganizaciji, če nismo sposobni vzdrževati postavljenega ravnovesja.

Osnovno načelo smotrne organizacije je, da vsakemu delavcu v delovnem procesu najdemo tisto mesto, ki mu glede njegovih psihofizičnih in drugih delovnih spo-

sobnosti pripada. Zato razporejanje ljudi na delovna mesta ni samo problem kadrovske politike, temveč je to predvsem organizacijska aktivnost, ki pa je, brez temeljite študije delovnega mesta, ni mogoče določiti samo s predpisi ali z organigrami (organizacijskimi shemami).

37. člen noveliranega temeljnega zakona o delovnih razmerjih določa, da mora vsaka delovna organizacija do 16. maja 1970 sprejeti akt o sistemizaciji delovnih mest, v katerem bo določila potrebno strokovno izobrazbo posameznega poklica in posamezne smeri za vsako delovno mesto, ki ustreza sedanjim in perspektivnim razvojnim potrebam delovne organizacije. Ker pa je »delovno mesto« funkcija organizacije dela in njene smotrne delitve na vsebinsko zaokrožena dela, opravila, enote, je mogoče sistemizacijo delovnih mest opredeliti za sistematično izdelan seznam in pregled del, ki so zaokrožena enota in zato označena za delovna mesta oziroma za prikaz celotnega delovnega procesa po njegovih temeljnih delih.

(Dalje na zadnji strani)

trgu, ki neposredno ogrožajo življenjsko raven družin z nizkimi dohodki.

V sindikatih smo leta 1969 nekajkrat razpravljali o razmerah zaradi stalnega povečevanja nestabilnosti trga in cen. O tem smo razpravljali tudi, ko smo govorili o osnovah ekonomske politike za leto 1970. Takrat smo izrazili svoje stališče z zahtevo, da je treba za uspešno izvajanje reforme in za večjo socialno varnost zaposlenih predvsem izpolniti enega od temeljnih pogojev, ki smo jih postavili ob reformi — tj. stabilizacijo trga in cen. Od tod naša večkrat ponovljena zahteva, da je treba vse ostale naloge ekonomske politike za leto 1970 predrediti stabilizaciji. Taka stališča so terjali in še danes terjajo ekonomski, socialni in politični razlogi.

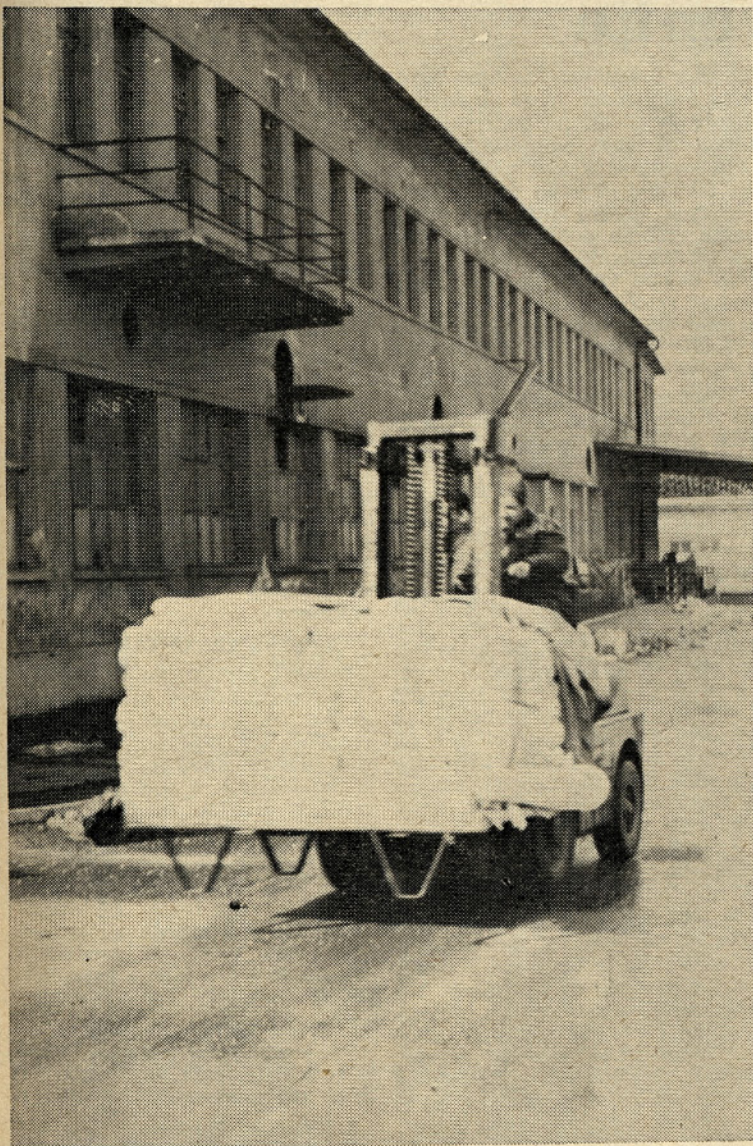
Ugotavljamo, da so bile v Jugoslaviji pa tudi v Sloveniji ob sprejemanju resolucije o ekonomski politiki za leto 1970 te zahteve močno prisotne, vendar so nekateri drugi kriteriji — predvsem težnje po relativno visoki rasti proizvodnje, da bi se zadovoljevale v večji meri potrebe splošne porabe in investicijske potrebe ter zahteve po ustvarjanju večjih možnosti za zaposlovanje — dobili premočno veljavo ter s tem oslabile realne možnosti za večjo stabilnost.

Gibanje cen in življenjskih stroškov pri nas je delno tudi posledica podobnih gibanj v svetu, vendar je zaskrbljujoče to, da pri nas naraščajo cene in življenjski stroški v poprečju več kot še enkrat hitreje kot v drugih deželah. Ker se taka gibanja nadaljujejo, lahko trdimo, da so še vedno prisotni osnovni vzroki, ki so pogojevali visoko stopnjo nestabilnosti. Posebej pa nas zaskrbljujejo ugotovitve, da je težnja po povečevanju cen in življenjskih stroškov v začetku leta 1970 še močnejša kot v letu 1969 in znatno nad rastjo cen, ki je bila predvidena za leto 1970.

Cene življenjskih potrebščin so bile letos januarja v primerjavi z lanskoletnim poprečjem za 7,3 % višje, medtem ko so bile v lanskem januarju v primerjavi s poprečjem leta 1968 višje za 5,7 %. V lanskem decembru so bile cene življenjskih potrebščin za 17,1 % višje nasproti poprečju za leto 1968. V letošnjem januarju smo zabeležili nadaljnjo rast cen, ki so za 1,2 % višje kot decembra leta 1969.

Za razliko od lanskega leta je predvsem zaskrbljujoča hitra rast proizvodniških prodajnih cen, ki so bile januarja 1970 za 4,8 % višje nasproti poprečju za leto 1969. Samo januarja so se dvignile v primerjavi s cenami v lanskem decembru za 2,1 %. To ne more ostati brez občutnih posledic za splošno gibanje cen v naslednjih

(Dalje na 2. strani)

Notranji transport surovega blaga

Volitve v samoupravne organe podjetja

Ker je bila ta številka v času volitev že v tisku, bomo o rezultatih poročali v prihodnji številki Tekstilca.

Uredništvo

Za osnovne šole - za otroške vrtce!

V KRANJSKI OBCINI SE VEDNO PRIMANKUJE OSNOVNIH ŠOL IN VZGOJNO-VARSTVENIH USTANOV

Ceprav smo že leta 1964 pristali z referendumom na samoprispevek občanov in delovnih organizacij ter z zbranim denarjem zgradili štiri nove centralne osnovne šole in eno podružnico, je kljub temu še vedno čutili pomanjkanje osnovnošolskih in vzgojno-varstvenih kapacitet v občini Kranj.

Da je res tako dokazujejo podatki, da delajo šole v dveh in nekatere celo v treh izmenah, dalje je še vedno pereče varstvo šolskih in predšolskih otrok, in to predvsem zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. Zaradi prenatrpanosti učilnic in ker so vseskozi zasedene, tudi ni možno povsod uvesti sodobnejše oblike pouka, kar seveda zmanjšuje možnost in učinkovitost pridobivanja znanja.

Kot posebno pereč problem, ki že leta čaka na rešitev, je treba omeniti posebno šolo v Kranju, kjer delajo in se uče otroci, ki počasneje osvajajo osnove znanja. Prav taki učenci bi morali imeti še posebno skrbno in ustrezno urejene prostore in pripomočke, skratka bi morali imeti najboljše pogoje za usposobitev. Vemo pa, da žive in delajo v starih, nepriemernih prostorih, ki ne ustrezajo niti po velikosti niti sodobnim pedagoškim in higienskimi zahtevam. Samo veliki požrtvovalnosti učenega osebja se moramo zahvaliti, da poteka pouk uspešno. Razumljivo pa je, da so profesorji

prekomerno obremenjeni z delom in z vsakodnevnim reševanjem skoraj nerešljivih problemov. Ni torej dvoma, da je nujno treba zgraditi novo zgradbo za posebno šolo in tako omogočiti učencem in učiteljem normalne delovne pogoje.

Če so razmere v občini že sedaj težke, potem bodo vsako leto težje, ker se število prebivalstva stalno veča, posebno v samem mestu Kranju. Zaradi preseljevanja ljudi v novozgrajena naselja v samem mestu, so nastale potrebe po novi osnovni šoli, čeprav je bila v letih 1964/1968 že zgrajena Prešernova šola na Zlatem polju. Tudi varstvene kapacitete za predšolske otroke ne zadoščajo, čeprav je bil letos dograjen vrtec pri Vodovodnem stolpu. Očitno torej je, da so novi objekti v samem mestu in v omenjenih naseljih (Predoslje, Trboje, Besnica, Orehek, itd.) nujno potrebni in je vsakršno odlašanje nespametno. Zavedati se namreč moramo, da so srednje šole in visoke šole vsako leto bolj zahtevne, da se zato tudi od učencev osemletke mora zahtevati vsako leto več znanja in sposobnosti. Tem zahtevam pa bodo profesorji, učitelji in vzgojitelji kos le tedaj, če bodo delali v normalnih pogojih, če bodo imeli na razpolago moderno urejene in opremljene prostore primerne za sodobne metode poučevanja. Ob sedanjem pomanjkanju prepotrebni prostorov za kabinetni pouk je nemogoče dosegati optimalne učne uspehe. Kakšne probleme povzročata pomanjka-

nje varstvenih ustanov, pa vedo predvsem tisti starši, ki morajo puščati svoje otroke doma, brez varstva in nadzorstva.

PREVENTIVNI UKREP JE VEDNO NAJBOLJŠA REŠITEV

Takšnega mnenja je občinska skupščina, takega mnenja so tudi občinske družbeno-politične organizacije in temeljna izobraževalna skupnost v Kranju. Zavedajo se resnosti problema šolstva v prihodnjih letih in nujnosti, da se na vsem območju občine ustvari vsaj približno enake in odgovarjajoče pogoje za sodoben pouk v osnovnih šolah, za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, da se dalje poveča kapacitete za varstvo predšolskih otrok in tudi osnovnošolskih otrok.

Problem, ki ga občinska skupščina sama ne more rešiti, pa je v tem, da ne razpolaga s potrebnimi sredstvi za realizacijo programa, s katerimi bi vse te težave odpravila. Njen proračun zadošča le za tekoče potrebe občine. Če bi hotela izvesti predvideni program iz proračuna, bi to povzročilo nepopravljivo škodo za vso občino, oziroma za vse tiste institucije, katerih dejavnost se finansira iz občinskega proračuna. Take anomalije si seveda ne moremo in ne smemo privoščiti. Poleg dejstva, da bi s tako akcijo zavril normalno delovanje občinskih institucij, pa bi s temi sredstvi predvideni program gradnje občina uspela izvršiti šele v petnajstih letih ali več, kar bi bilo prepozno, ker bo problem šolstva — po mnenju

strokovnjakov — že čez pet let postal nevzdržen.

KAKO TOREJ ZBRATI SREDSTVA DOVOLJ HITRO IN BREZ KVARNIH POSLEDIC ZA SEDANJE RAZMERE V OBCINI?

Občinska skupščina bi lahko enostavno predpisala višjo stopnjo občinskega davka in tako zagotovila potrebna sredstva tudi za realizacijo predvidenega programa, vendar smatrajo naši občinski možje, da je tak način nesprejemljiv in tudi nepotreben. Nesprejemljiv zato, ker bi z njim prvič nekatere občane in delovne organizacije močno obremenili in prizadeli, druge pa znatno manj ali pa sploh ne, po drugi strani pa bi bil tak način tudi nepotrebno posiljevanje občanov, ki bodo, o tem ni dvoma, z razumevanjem in prostovoljno pristali na sodelovanje v akciji, kjer gre za korist vseh, predvsem pa za naše otroke in za otroke naslednjih generacij. Prepričan sem, da bodo redki tisti, ki bodo glasovali proti samoprispevku ali posojilu, čeprav je res, da marsikomu ne bo lahko dati prispevka od že tako nizkega osebnega dohodka. Ker pa vseeno računamo s pozitivnim zaključkom te akcije, je posiljevanje z večjo stopnjo davka tudi nepotrebno.

KAJ VSE PREDVIDEVA PROGRAM GRADENJ

Po programu je predvidena gradnja naslednjih objektov:

1. Osnovna šola Besnica:

3 učilnice, prostor za varstvo predšolskih otrok, stanovanje učitelja in drugi potrebni šolski prostori (134 milijonov starih dinarjev).

2. Osnovna šola Stane Zagar:

Dograditev novega trakta z 8 učilnicami, 2 prostorov za varstvo otrok, telovadnice in zgraditev igrišča (280 milijonov S din).

3. Osnovna šola Vodovodni stolp:

Naselje se stalno veča in analiza predvideva, da bo na tem območju okoli 800 učencev. Z gradnjo te šole bi razbremenili osnovni šoli Simona Jenka in Franceta Prešerna.

Šola bo imela: 22 matičnih in kabinetnih učilnic, 3 prostore za varstvo predšolskih otrok, 2 telovadnici, kuhinjo z zmogljivostjo 1500 obrokov in druge potrebne šolske prostore (910 milijonov).

4. Osnovna šola Predoslje:

Prostori: 15 matičnih in kabinetnih učilnic, 2 prostora za varstvo predšolskih otrok, telovadnica, ostali prostori (610 milijonov).

5. Osnovna šola Šenčur:

Zaradi predvidenega povečanja prebivalstva, je treba sedanje kapacitete povečati. Zgradili bi nov trakt ob sedanji šoli, ki bo imel: 6 kabinetnih učilnic, kuhinjo, jedilnico, sobo za socialnega delavca in večnamenski prostor (180 milijonov).

6. Osnovna šola Lucijan Seljak:

Zaradi prevelikega števila učencev, uporablja ta šola sedaj še prostore v starem poslopju in v župnišču. Zaradi tega bo treba povečati nove prostore za 8 kabinetnih učilnic (180 milijonov).

7. Osnovna šola Orehek

Tudi na tem področju je vedno več prebivalcev, katerih otroci hodijo v šolo Lucijana Seljaka. Da bi se izognili izredno nevarnega prehoda preko glavne ceste in da ne bi bremenili kapacitet te šole, je utemeljena gradnja 4-razredne osnovne šole na Orehku. Prostori: 4 učilnice, 2 prostora za varstvo predšolskih otrok, ostali prostori (155 milijonov).

8. Osnovna šola Trboje

Potrebni so dodatni prostori: 2 učilnici, prostor za varstvo predšolskih otrok, drugi prostori (120 milijonov).

9. Posebna osnovna šola

Pri upoštevanju podatka, da je 2,5 % vseh šoloobveznih otrok takih, ki se morajo šolati v posebni šoli, je nujna gradnja novega poslopja.

Prostori: 12 učilnic, delavnica, telovadnica in drugi prostori (310 milijonov).

VARSTVENE USTANOVE

Podatki povedo, da so vzgojno-varstvene ustanove za predšolske otroke že vključene v zgradbe osnovnih šol, vsaj tam kjer je to bilo možno narediti. Tak sistem je racionalnejši v pogledu gradnje in nižjih režijskih stroškov. Seveda pa povsod taka vključitev ni bila možna. Zato so predvidene tudi samostojne zgradbe oziroma adaptacije.

1. Vrtec v Stražišču

Za novi vrtec se predvideva adaptacija stare šole, s kapaciteto 100 do 130 otrok (141 milijonov).

2. Vrtec Tatjane Odrove

K dosedanjemu poslopju je treba prizidati trakt za 3 nove oddelke (91 milijonov).

3. Vrtec na Planini

Po urbanističnem načrtu je treba na Planini zgraditi vrtec za 100 otrok (141 milijonov).

4. Vrtec v Naklem

Na območju Nakla, Dupelj in Podbrezja je 451 predšolskih otrok. Predvidena je gradnja vrtca s kapaciteto 60 otrok (91 milijonov).

5. Vrtec na Zlatem polju

Z dograditvijo novega naselja bo treba povečati sedanje kapacitete za 100 otrok (141 milijonov).

6. Vrtec v Cerkljah

Potreben je nov vrtec za 60 otrok (91 milijonov).

IN SE UTEMELJITEV!

Na območju kranjske občine je trenutno 7059 predšolskih otrok,

(Dalje na zadnji strani)

20. seja predsedstva RS Slovenije

(Dalje s 1. strani)

mesec in tudi za cene življenjskih potrebščin.

Tako nevzdržno naraščanje cen in življenjskih stroškov ima hude posledice za splošno povečevanje stroškov, za zmanjševanje konkurenčne sposobnosti gospodarstva v mednarodni menjavi in za življenjsko raven predvsem tistih družin z nižjimi dohodki. V takih pogojih vse bolj plahni prizadevanje za povečevanje dohodka z višjo produktivnostjo, za modernizacijo in prizadevanje za dobro gospodarjenje sploh. Vse bolj se utrjuje mnenje, da je moč popraviti svoj ekonomski položaj predvsem z višanjem cen. Mimo tega je močno prisotno prepričanje, da se dajo problemi, ki nastajajo, najbolj uspešno reševati s prelivanjem dohodka in z intervencijo države, kar je prav v nasprotju s tisto reformsko miselnostjo, ki je prevladovala leta 1967 in predvsem v prvi polovici je bil čas največjih prizadevanj za povečanje produktivnosti in miselnosti, da je treba predvsem v podjetjih reševati vprašanja zboljšanja ekonomskega položaja zaposlenih. Vzdrževanje pogojev, ki spodbujajo nasprotno miselnost, je lahko pogubno za reformo in s tem za stabilen položaj delovnega človeka. Ugotavljamo, da je takšna miselnost nevarna predvsem tam, kjer postaja lastna strokovnim in vodilnim delavcem in organom samoupravljanja v delovnih organizacijah. Pri tem pa menimo, da tudi sindikalne organizacije in njihova vodstva zapadajo težnjam, po katerih se jim zdi popolnoma razumljivo, da je povečanje cen v lastni organizaciji ali dejavnosti povsem opravičeno, neopravičeno pa se jim zdi povečevanje cen v sosednjih organizacijah in nedopustno se jim zdi povečevanje življenjskih stroškov nasploh, čeprav s svojimi odločitvami tudi sami prispevajo k temu.

V sindikatih ne zanikamo pozitivnih dosežkov in premikov, ki jih kažejo nekateri količinski kazalci, kot so poprečna stopnja rasti proizvodnje, povečanje izvoza, povečanje možnosti za zaposlovanje, rast poprečne življenjske ravni itd. Zaskrbljuje nas pa, da dosežemo nekatere od teh količinskih kazalcev tudi z žrtvovanjem

kakovostnih procesov ali celo ciljev, ki smo si jih z reformo zastavili in ki so se v prvih letih reforme že močno uveljavili.

II.

Poudarjamo, da je treba postaviti v ospredje politične in ekonomske pozornosti nujno po večjih kakovostnih spremembah v gospodarskem in socialnem razvoju. Teh pa ni mogoče doseči, če z tekočimi in dolgoročnimi ukrepi ne bomo zagotavljali večje stabilnosti, saj je to pogoj za smotno funkcioniranje trga in smotno obnašanje proizvajalcev. To velja za politiko v federaciji, republikah, občinah in delovnih organizacijah.

Ponovno poudarjamo potrebo po večji prisotnosti republike pri oblikovanju gospodarskega sistema in ukrepov ekonomske politike v federaciji. To seveda terja večjo strokovno prizadevnost, večjo organiziranost in povezanost vseh subjektov v republikah, ki lahko vplivajo na politiko na zvezni ravni.

Smatramo, da so problemi in težnje ob gibanju cen in življenjskih stroškov tako aktualni, da jih je treba postaviti na dnevni red občinskih skupščin, republiške in zvezne skupščine, oziroma njihovih odgovornih organov, ki naj sprejmejo ustrezne ukrepe za umirjenje teh gibanj.

III.

Ob našem načelnem stališču, da je treba ustvariti pogoje za stabi-

lizacijo trga in cen ter omejiti sedanje splošno naraščanje cen in stroškov, so za sindikate trenutno v središču pozornosti cene osnovnih življenjskih potrebščin in storitev, ki najbolj občutno prizadevajo življenjsko raven zaposlenih z nizkimi osebnimi dohodki. To so predvsem cene osnovnih živil, cene komunalnih storitev in cene stanovanj. To so dobrine, ki se jim nihče — ne glede na dohodek — ne more odreči; tudi tisti ne, ki ima podpoprečne ali celo najnižje osebne dohodke!

Pri obravnavanju osnovnih življenjskih potrebščin in storitev smo se že ob reformi zavzeli, da v njihovi proizvodnji in potrošnji moramo uvajati elemente gospodarske smotnosti in tudi vse bolj ekonomske odnose. Nobenega dvoma ni, da je treba sprejeto politiko nadaljevati. To pa terja tudi stalno prisotnost dolgoročne in kratkoročne družbene politike — od proizvodnje teh dobrin do porabe, vključno s politiko cen. Pri tem mislimo na družbeno usmerjanje trga teh dobrin z raznovrstnim instrumentarijem, od razširjene reprodukcije, režima cen, do ukrepov za ustvarjanje večjih materialnih rezerv in davčne politike.

Ko ocenjujemo sedanje vsesplošno povečanje cen in življenjskih stroškov, v sindikatih menimo, da cene za osnovne življenjske potrebščine in storitve ne morejo rasti tako kot ostale cene, ker rast

teh cen prizadene relativno širok krog prebivalcev, ki že ob nespremenjenih cenah ne pokrivajo ali težko pokrivajo minimum življenjskih stroškov. Vsako zvišanje cen na tem področju pa tudi najbolj povečuje splošni pritisk za zviševanje osebnih dohodkov ne glede na produktivnost in seveda s tem tudi močno vpliva na rast proizvodnih stroškov. Zato je sedaj potrebno takoj zaostri kriterije za zvišanje cen osnovnih življenjskih potrebščin in storitev.

Poseben režim cen naj bi veljal po našem mnenju za naslednja živila: standardni kruh, mast, olje, meso, mleko in sladkor. Ob tem vztrajamo, da se črn kruh, ki predstavlja eno izmed osnovnih živil ljudi z najnižjimi osebnimi dohodki, v sedanjih razmerah ne bi smel podražiti.

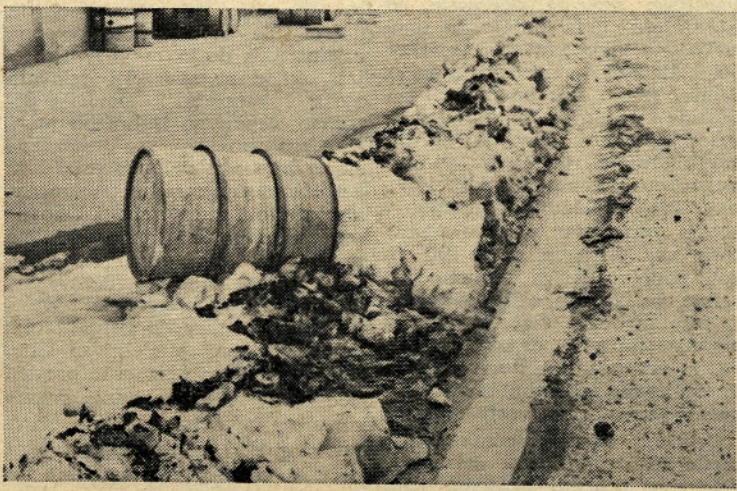
Ko se opredeljujemo za osnovna živila, za katere naj bi veljal poseben režim, sodimo, da je do cen na teh področjih mogoč diferenciran pristop glede na standard kvalitete, standarde embalaže in masovnost potrošnje. Pri tem pa je treba zagotoviti tako strukturo ponudbe, kakršno zahteva masovni potrošnik, sicer pa je treba uveljaviti sankcije.

Cene komunalnih storitev so po različnih področjih v Sloveniji zelo različne. Tako plačujejo ponekod tudi nekajkrat večje cene kot drugod, odvisno pač od politike, ki so jo vodile občinske skupščine. To pomeni, da bi morala biti sedaj tudi politika cen po občinah različna glede na doseženo raven cen in glede na sedanje potrebe. Zaradi vsesplošnega povečevanja cen in življenjskih stroškov pa bi bilo v tem času popolnoma nesprejemljivo, da bi se z dviganjem cen poskušale uresničiti investicijske potrebe in ambicije.

Cene za gradnjo stanovanj skokovito naraščajo in povzročajo vse večja neskladja med plačilno zmogljivostjo in tisto stanarino, ki bi pokrivala stroške. Zato je nujno treba ugotoviti vse elemente, ki vplivajo na tako skokovito rast cen za stanovanja, in se usposobiti, da bomo obvladovali stihijska gibanja cen na tem področju.

Predsedstvo poziva vse sindikalne organizacije, naj pri odločanju o svojih akcijah upoštevajo ta mnenja in stališča.

Predsedstvo republiškega sveta ZSS

Poln sod na nepravem mestu!

Problemi, ki zavirajo hitrejši razvoj podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)

tržišču. Večji del uvoza je bil izvršen po izrazito dumpinskih cenah iz vzhodno evropskih držav ter predvsem prizadel večja podjetja z množinsko in velikoserijsko proizvodnjo. Ta vpliv ne občutijo v tolikšni meri manjša podjetja, ker ne proizvajajo izdelke masovne proizvodnje in ker jim ni treba toliko izvažati. Zato tudi opazimo v isti industrijski grupaciji nekatera manjša podjetja, ki dosegajo dosti boljše poslovne rezultate, kot pa velika, kar je na prvi pogled težko razumljivo.

Posledica nebrzdanega uvoza so se pričele kazati v drugi polovici l. 1968, ko so zaloge gotovih izdelkov pričele naraščati v vseh večjih podjetjih. Nekatera so šla v prodajo z nižjimi cenami, kar je povročalo izgubo, ki jo je bilo mogoče razmejiti na tri leta. Tekstilindus si tega ni mogel privoščiti, ker ni videl pred seboj nobene možnosti, da bi nastalo izgubo lahko pokrnil. Da je bilo to predvidevanje pravilno, nam kaže dejstvo, da večina podjetij, ki so se tega poslužila, ne morejo pokrивati pretekle izgube. Ker prodaja izpod lastne cene ni nikakšna trajna rešitev, so tekstilna podjetja zahtevala od Zvezne gospodarske zbornice in drugih organov, da se uvoz tkanin regulira in zmanjša na normalno količino. Zato je bil s posredovanjem Zvezne GZ koncem leta 1968 dosežen sporazum o uvozu bombažnih tkanin za naslednjih 14 mesecev, t. j. do konca l. 1969. Sporazum je dovoljeval uvoz tkanin v višini 441,3 milijonov ND.

Ta sporazum je bil grobo izigran in prekršen tako, da je bil uvoz l. 1969 še večji, kot pa v l. 1968. To ilustrirajo podatki iz Glasnika Savezne Privredne komore št. 5 od 31. l. 1970 in sicer pod postavko 65 »Tekstilni proizvodi (bez odeče)« kjer stoji podatek, da je bilo uvoženo

— v l. 1968 za 126,1 milijonov N din
— v l. 1969 za 144,6 milijonov N din

Spričo tako neodgovornega ravnanja je Svet oblačilnih strok pri Slovenski gospodarski zbornici izrekel nezaupnico Upravnemu odboru sveta tekstilne industrije pri Zvezni GZ že koncem leta 1969. Ta ukrep je povzročil samo veliko užaljenost, nikakor pa ne resno opozorilo, da zaradi velike anarhije na področju uvoza trpi dobršen del tekstilnih proizvajalcev spričo nizkih OD, podjetja pa polagoma, vendar sigurno drsijo v reprodukcijsko nesposobnost in nelikvidnost.

Menimo, da je pri nas dovolj organov, ki so dolžni skrbeti za pravilne odnose na relaciji proizvodnja—tržišče. Predvsem sta tu mišljena državni sekretariat za gospodarstvo in Gospodarska zbornica, ki morata s Sekretariatom za zunanjo trgovino skrbeti, da pretiran uvoz ne uničuje domače industrije. Poznano je, kakšni so trendi domače proizvodnje, kakšen je trend izvoza in kakšni so trendi potreb na domačem tržišču. Iz tega se kaj lahko ugotovi, koliko

tekstila primanjkuje v državi. Tudi druge države skrbijo za pravičen odnos med proizvodnjo in uvozom. N. pr. Amerika dovoljuje le 10 % uvoza iz tujih držav. Nasa podjetja se niso nikoli borila proti popolni ustavitvi uvoza, saj vsega ne morejo sama proizvajati. Upravičeno bodo pa nasprotovala dumpinskemu uvozu tekstilnih proizvodov, kakršnih imamo dovolj v državi v dosti boljši kvaliteti, kot so pa večinoma uvoženi izdelki. Če bi se pa uvažal tekstil po normalni trzni vrednosti, takrat pa lahko odpadejo vse omejitve, ker v tem primeru bi bila naša tekstilna podjetja soočena z enakopravno konkurenco, o kateri v sedanjih pogojih ni mogoče govoriti.

Vsi navedeni razlogi so podjetje Tekstilindus postavili v težak gospodarski položaj, ki zaostruje tudi nouranje onose. Neprodane zaloge povzročajo moro za podjetje in nezaupanje proizvajalcev. Spričo venke izgube v izvozu si podjetje tam ni moglo tvegati večjega razprodaja, ker bi to povzročilo dodatno izgubo, vsled katere bi podjetje zaslo v dejansko izgubo. Irgovna vztrajno zanteva boljše kondicije, katere pa lahko podjetje da edino v primeru, če se zmanjša izguba pri izvozu. Vsled tega je bil izdelan program proizvodnje, ki predvideva bolj umirjeno izvozno dejavnost in s tem manjšo izgubo. To bo omogočilo povečanje prodajnih kondicij na notranjem trgu, s čemer se povečuje tudi večjo konkurenčno privlačnost in prodajno ekspanzijo.

Nadalje se ugotavlja, da se mora podjetje bolj približati prodajnim središčem v državi, kajti veletrgovina enostavno ignorira domačo proizvodnjo, če ima na vidiku boljše zasluzke z uvoženo robo. Zato mora biti podjetje prisotno tudi v centrih na bolj oddaljenih področjih. V ta namen so že sklenjene pogodbe za odprtje konsignacijskih skladišč v Beogradu, v Splitu, s podružnicami v Zadru in Mostarju, v pripravi je tudi organizacija konsignacijskega skladišča v Skopju.

Na ta način se bo skladišču v Zagrebu, ki obstoji že več let, pridružila nova mreža tovrstnih skladišč. Ravno tako je v najkrajšem času predvidena ustanovitev posebne prodajne ekspoziture podjetja v Beogradu.

Podjetje se poslužuje tudi modernih organizacijskih prijemov, zato je že junija 1969 sklenilo pogodbo z Birojem za operacijske in tržne raziskave pri Gospodarski zbornici SRS za izdelavo optimalizacije proizvodnega programa v podjetju. Studija je dala prve parcialne rezultate, celotno delo pa je v zaključni fazi.

Računa se, da bodo vsi navedeni ukrepi in naporu podjetja pripomogli k boljšemu poslovanju, predvsem pa k znižanju zalog gotovih izdelkov. Dokaj ugodni prvi rezultati prodaje in sklenjenih pogodb v začetku leta ob novih tržnih pogojih potrjujejo uresničljivost zastavljenega cilja, po katerem se v letu 1970 predvideva znižanje zalog približno za tretjino, posebno še, če se bo uvoz znižal na normalno raven.

Velik problem predstavljajo v podjetju tudi nizki osebni dohodki. To posebno pride do izraza v tako razviti občini kot je Kranj, ki enostavno ne prenese podjetja z izrazito nizkimi OD, ker to povzroča veliko fluktuacijo. Slika na področju OD je sledeča (za 9 mesecev l. 1969):

— poprečni OD gospodarstva občine	1.047,— ND
— poprečni OD v industriji	1.004,— ND
— povprečni OD v Tekstilindusu	833,— ND

s tem, da je Tekstilindus na zadnjem mestu in da so kranjska povprečja v OD nižja tudi zaradi velikega števila zaposlenih z nizkimi OD v Tekstilindusu. V tem obdobju je bilo v podjetju 169 oseb z OD med 400—600 N din in 1.135 oseb z OD med 600—800 ND.

Vsled navedenih razlogov podjetje ne izgublja samo strokovnja-

kov z visoko, višjo in srednjo izobrazbo, pač pa beleži tudi velik odliv osnovnih proizvajalcev v okoliške tovarne, ki delavcem lahko nudijo višje OD. Podjetje si je v letih 1962—1968 s trudom stopoma izboljševalo kadrovsko strukturo, v letu 1969 se je pa začela fluktuacija, ki jo brez povišanja OD ne bo mogoče zavreti. Razpisi na izpraznjena mesta pa ostanejo praktično brez odziva od strani zunanjih kandidatov.

Glede kadrov je situacija ne samo za Tekstilindus pač pa na splošno za tekstilno stroko takšna, da se bo sedanje težko stanje maščevalo še čez več let, ker se mladi zelo neradi odločajo za tekstilni študij. Tako je situacija na kranjski Srednji tehniški tekstilni šoli takšna, da se v lanskim jeseni ni vpisalo v I. letnik niti toliko dijakov, da bi lahko formirali po en predilski in tkalski razred, čeprav so potrebe po teh kadrih dosti večje.

Spričo težke situacije na področju OD je Centralni delavski svet podjetja Tekstilindus ob sprejemanju gospodarskega načrta za l. 1970 sklenil, da se bo po zaključku prvega tromesečja izdelala temeljita analiza o doseženih rezultatih. Če bodo ob predvidenem znižanju zalog doseženi tudi ugodni poslovni uspehi in če bodo izglede za vnaprej tudi dokaj ugodni, se bo ustrezno povišalo OD zaposlenih.

Ugotovitev, da se tekstilna industrija kot celota nahaja v težkem položaju ne izhaja samo iz podjetij, pač pa to ugotavljajo tudi drugi forumi. V ilustracijo se citira izveček iz poročila Zvezne gospodarske zbornice za l. 1969, ki govori o stanju tekstilne industrije:

»Karakteristično je za tekstilno industrijo, da je u 1969 godini ostvarila najnižje lične dohotke sa vrlo niskim fondovima, koji ni ukom slučaju ne obezbeđuju proširenu reprodukciju, a da u isto vreme sve radne organizacije, koje se uključuju u snabdevanju tekstilne industrije (uvoz), realizaciji proizvodnje (trgovina) itd. ostvaraju visoke dohotke u poslovanju sa tekstilnom industrijom.

Tekstilna industrija u ovakvoj situaciji tražila je tokom 1969 godine izvesna rešenja u okviru instrumenata ili u okviru samoupravnog dogovora između radnih organizacija. Problemi tekstilne industrije izneti su pred državne organe, ali do danas nisu dobijena konkretnija rešenja.

Tudi Republiški sekretariat za gospodarstvo SRS je 5. 1. 1970 izdal obširno informacijo o položaju tekstilne industrije v naši republici. Le-ta na objektivni način prikazuje mesto in pomen tekstilne industrije v našem gospodarstvu ter notranje in zunanje težave, ki so spravile to industrijo v sedanji položaj. Ta informacija vsekakor lahko služi za nadaljno orientacijo pri reševanju problemov v Tekstilindusu in v ostali tekstilni industriji.

Iz celotnega materiala je razvidno, da se podjetje Tekstilindus nahaja v dosti kritičnem gospodarskem položaju, kar velja tudi za nekatera druga tovrstna podjetja v republici. S svojim akcijskim programom, ki se izdeluje na pobudo organizacije ZK, bo potrebno aktivirati in še v nadalje temeljito izkoristiti notranje možnosti za izboljšanje situacije v podjetju. Na nekatere nerešene probleme pa podjetje samo ne more vplivati, zato upravičeno zahteva, da se ti prično čimpreje reševati v okviru gospodarskega sistema. O teh nerešenih problemih so 28. 1. 1970 razpravljali na sestanku v Nišu predstavniki družbeno-političnih organizacij, samoupravni organi in vodilni delavci iz trinajstih kombinatov bombažne tekstilne industrije, ki so predstavljali 60.000 zaposlenih delavcev. Povzetki sklepov iz tega sestanka so v kratkem sledeči:

1. Problematika tekstilne industrije je bila z odgovarjajočimi

Gradnja v obratu I napreduje po planu

predlogi že v novembru 1969 dostavljena Zvezni skupščini, vendar jih le-ta dosedaj še ni obravnavala. Ker je od predlaganih rešitev v mnogočem odvden materialni položaj in perspektiva te industrije, se vztraja, da se čimpreje pristopi k realizaciji predlaganih ukrepov.

2. V posebno težkem položaju se v okviru tekstilne industrije nahajajo proizvajalci bombažnih tkanin, predvsem pa kombinati. Tem podjetjem je uspelo izboljšati produktivnost, kvaliteto, spremembo asortimenta itd. Pri tem jih pa ovirajo razne okoliščine, na katere pa podjetja sama ne morejo vplivati, zato bi bilo potrebno rešiti sledeče:

a) Zvezni organi morajo poskrbeti za ustrezno stimulacijo pri izvozu tkanin na konvertibilna področja.

b) Treba je poskrbeti za kontrolo uvoza tekstilnih proizvodov s pomočjo licenc.

c) Sedanji gospodarski instrumenti vzpodbujajo konfekcijska podjetja, da so v veliki meri usmerjena na uslužno proizvodnjo iz uvoženih tkanin. Podvzeti je treba ukrepe, da se bodo konfekcijska podjetja tudi usmerila na večjo uporabo tkanin iz domače proizvodnje za izvoz.

3. Tekstilna industrija razpolaga z znatno manjšimi obratnimi sredstvi, kakor znaša povprečje v celotni industriji. Z ozirom na sedanji obseg proizvodnje in zaradi deleža v izvozu so ta sredstva nezadostna. Vsled tega tekstilna industrija ni v stanju, da obdrži likvidnost. Kljub temu, da so OD

najnižji, grozi nevarnost, da jih bo večina podjetij smela izplačevati le v višini 80 %. Zato predlagajo, da se pri podjetjih, ki imajo nižje povprečje kot 800 din, ta predpis ne uporabi, seveda, če poslovni rezultati to omogočajo.

4. Bombažna tekstilna industrija nabavlja približno 90 % repromateriala in rezervnih delov iz uvoza, zato se predlaga, da se za to industrijo ne uporabi predpis, da ne sme uvažati, dokler nima pokritih domačih obveznosti. V kolikor se bo na tem vztrajalo, lahko pričakujemo večje zastoje v proizvodnji.

Vsi navedeni sklepi so bili dostavljeni najodgovornejšim gospodarsko-političnim forumom v državi in sicer:

- Predsedniku Zveznega izvršnega sveta
- Predsedniku gospodarskega zbora Zvezne skupščine
- Zveznemu sekretarju za gospodarstvo
- Zveznemu sekretarju za finance
- Zveznemu sekretarju za zunanjo trgovino
- Predsedniku Zvezne gospodarske zbornice
- Sekretariatu Sveta za tekstilno industrijo
- Predsedniku odbora za industrijo in obrt pri Gospodarskem zboru Zvezne Skupščine
- Sekretarju Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije.

Konferenca ZK v Kranju je mnenja, da se tudi najvišje vodstvo ZK seznanj s problematiko tekstilne industrije, ki bi ob sedanjih nerešenih problemih zašla v nemogočo situacijo.

Odšli so v pokoj

V mesecu februarju nas je zapustilo večje število dolgoletnih članov kolektiva, ki so odšli v zasluženi pokoj:

Ivan Bogataj, predil. II, strojni inšpektor, 40 let; Franc Hajdukovič, tkal. I, strojni inšpektor, 32 let; Franc Strekelj, tkal. I, vodja izmene, 32 let; Franc Hribernik, tkal. II, samostojni škrobilec, 24 let; Karel Rozman, tkal. II, tkalski mojster, 27 let; Rozalija Rozman, tkal. II, vezalka, 22 let; Rudolf Hilčer, gravura, moleter, 38 let; Albin Zupanc, plem. II, apretter na razpenjalnem stroju, 29 let; Ciril Derling, vzdr. en. ob., mizar, 24 let; Franc Mede, vzdrž. en. ob., jermenar, 26 let; Jože Šmid, uprava, referent za HTV v obratu I, 23 let; Franc Štupnikar, uprava, vodja vratarsko čuvajske službe, 24 let.

Naši premogarlj

Poročilo o izobraževalni dejavnosti v letu 1969

Razvoj tehnologije in organizacije dela vse bolj odkriva spoznanje, da je dopolnilno izobraževanje delavcev v sodobni organizirani proizvodnji nujno potrebno, kajti zastarevanje tehnologije in samih proizvodov sila sleherno delovno organizacijo, in tudi našo, k spreminjanju in dopolnitvi proizvodnega programa. To spreminjanje pa zahteva glede na zakonitost uspešnega poslovanja poglobljeno in specializirano strokovno znanje ter delovne izkušnje. Te so potrebne slehernemu proizvajalcu, da bi lahko uspešno opravljal svoje delovne naloge. Zato je treba smatrati

funkcijo izobraževanja v delovni organizaciji kot sestavni del celotnega delovnega potenciala, s katerim razpolaga delovni kolektiv pri ustvarjanju planiranega ekonomskega učinka.

Dejavnost izobraževalnega centra je v glavnem usmerjena na poklicno usposabljanje ozkih in širokih profilov, torej za tista delovna mesta, kjer se zahtevajo priučeni specializirani delavci in za katere trenutno nimamo ustreznih javnih šol. Poleg poklicnega in družbeno-ekonomskega izobraževanja se center ukvarja tudi z dodatnim izobraževanjem strokovnih kadrov s srednjo, višjo in visoko iz-

obrazbo. Znano je, da tudi akademsko izobraženi ljudje, ki zavzemajo kot začetniki vodilne položaje v podjetju, niso zanje primerno pripravljene, kajti šola jim ni dala vsega potrebne znanja, ki ga potrebujejo pri svojem delu, zlasti pa s področja vodenja in reševanja poslovnih in drugih problemov. Prav tako pa moramo postaviti tudi drugo, nasprotno trditev, da dolgoletna praksa v nobenem primeru ne more nadoknaditi pomanjkljivo poklicno izobrazbo. Iz vsega tega lahko sklepamo, da je strokovno izpopolnjevanje vseh delavcev, zlasti pa vodilnih, nujno potrebno in da je možno samo na ta način zagotoviti vsesplošni napredek podjetja.

Da je dopolnilno oz. funkcionalno izobraževanje doseglo v našem podjetju že določene rezultate, je k temu nedvomno pripomogel sistem samoupravljanja in stopnja organiziranosti strokovnih služb, ki skrbijo za sistematično in organizirano izobraževanje članov kolektiva. Ob vsem tem pa ne smemo prezreti naporov vseh tistih delavcev — strokovnjakov, ki so v svojem prostem času posredovali svoje znanje in delovne izkušnje mlajšim delavcem in tako uspešno pripomogli k uresničitvi postavljenih nalog.

V letu 1969 je šlo skozi različne oblike izobraževanja naslednje število članov kolektiva:

- 39 slušateljev na internih poklicnih šolah. Od tega:
 - 21 tkalcev
 - 12 oplemenitelcev in 6 adjustirk
 - 67 izrednih slušateljev na raznih šolah za odrasle izven podjetja. Od tega:
 - 2 na Ekonomski fakulteti
 - 5 na Višji ekonomsko komercialni šoli
 - 9 na Višji tehniški šoli
 - 1 na Višji tehniški varnostni šoli
 - 10 na Višji šoli za organizacijo dela
 - 5 na Tehniški srednji šoli
 - 4 na Ekonomski srednji šoli
 - 24 na Tehniški tekstilni šoli

- 1 na Administrativni šoli
- 3 na Delovodski šoli
- 1 na Poklicni šoli
- 2 na Osnovni šoli
- 45 rednih štipendistov, ki še niso član kolektiva. Od tega:
 - 1 na Višji tehniški varnostni šoli
 - 7 na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo
 - 1 na Fakulteti za strojništvo
 - 3 na Fakulteti ekonomski

21 na Tekstilni šoli
3 na Tehniški srednji šoli
9 na Ekonomski srednji šoli
— 117 priučevan na delovnih mestih. Od tega:
64 v predilnicah
21 v tkalnicah
30 v plemenitilnicah in
2 v ostalih obratih
Nadalje se je izobraževalo preko raznih strokovnih družbeno-ekonomskih in političnih tečajih in seminarjih v in izven podjetja 945 članov kolektiva, torej skupno 1213 ljudi.

Program in finančni plan izobraževanja za leto 1970

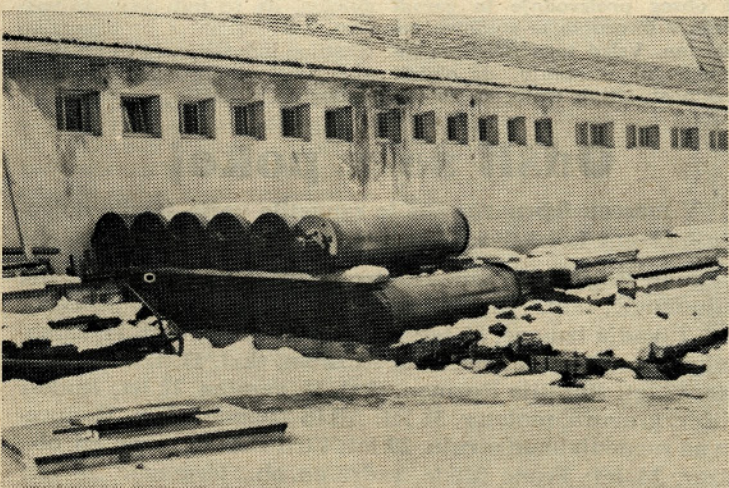
V programu izobraževalne dejavnosti za leto 1970 so predvidene izobraževalne akcije v približno enakem obsegu kot prejšnja leta. Glavni poudarek bo na funkcionalnem izobraževanju, ki naj omogoči zaposlenim razvijati delovne sposobnosti in pridobitev delovnih izkušenj na vseh področjih proizvodne dejavnosti in strokovnih služb. Te zahteve pa seveda obvezujejo strokovne službe, da načrtno izvajajo sprejeti program izobraževanja, na drugi strani pa vse zaposlene, ki imajo pravico in dolžnost, da se ob delu nenehno izpopolnjujejo in to ne glede na delovno mesto ali funkcijo, ki jo opravljajo v podjetju. Zato naj bo osnovni cilj vsakega zaposlenega, da bo čim širše razgledan in sposoben sodelovati in se vključevati povsod tam, kjer bosta njegovo znanje in pomoč koristna in potrebna. In končno tudi, da bo vsakemu odprta pot, da razvije svoje sposobnosti v interesu delovnega kolektiva in svojih osebnih nagnjenj.

Glede na potrebe podjetja so v letu 1970 predvidene naslednje izobraževalne akcije: (zaradi primerjave navajam planirane podatke iz leta 1969)

Oblike izobraževanja	Število ljudi	
	1969	1970
— Štipendisti	39	50
— Poklicna šola v podjetju	48	44
— Šole za odrasle izven podjetja	55	62
— Priučevanje na delovnih mestih	295	318
— Strokovni tečaji in seminarji v podjetju	801	494
— Strokovni tečaji in seminarji izven podjetja	86	105
— Družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje v in izven podjetja	150	340
Skupaj:	1474	1413

Planirana sredstva za leto 1970 pa so naslednja:

Tek. št. pozicije	Vrsta izobraževanja	Štev. ljudi	Stroški
1.	— Štipendije	50	109.810,—
2.	— Poklicna šola v podjetju	44	49.100,—
3.	— Šole za odrasle izven podjetja	62	60.750,—
4.	— Priučevanja na delovnih mestih	318	61.000,—
5.	— Strokovni tečaji in seminarji v podjetju	494	9.400,—
6.	— Strokovni tečaji, seminarji in posvetovanja izven podjetja	105	53.100,—
7.	— Družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje v in izven podjetja	340	5.000,—
8.	— Izpitni stroški izobraževanja v podjetju		16.000,—
9.	— Izdelovanje programov, profilov, strokovnih analiz ter proučevanje strojev in proizvodnje		34.000,—
10.	— Recenzorska dela		1.200,—
11.	— Izdelovanje skic, risb in fotografij		340,—
12.	— Izposojanje in predvajanje filmov		500,—
13.	— Administrativna in pomožna dela		500,—
14.	— Manipulativni stroški centra		500,—
15.	— Potni stroški slušateljev		1.000,—
16.	— Dnevnice		500,—
17.	— Prevajanje strokovne literature		7.000,—
18.	— Strokovna literatura		1.000,—
19.	— Prispevki		1.300,—
20.	— Nabava drobnega inventarja in potrošnega materiala		1.000,—
Skupaj:		1413	413.000,—

Tudi takole verjetno ni pravilno!

Obracun sredstev za izobraževanje kadrov v letu 1969 je naslednji:

Saldo 1. 1. 1969	Ø
Povečanje (obračun januar — december)	412.875,45 N din
Poraba sredstev — zmanjšanje:	
— Funkcionalno izobraževanje v in izven podjetja (t. j. izobraževanje za delovna mesta)	303.801,95 N din ali 74 %
— Poklicno izobraževanje izven podjetja	107.875,45 N din ali 100 %
Skupaj:	412.875,45 N din ali 100 %
Saldo 31. 12. 1969	Ø

Poraba sredstev po posameznih pozicijah pa je naslednja:

Tek. št. pozic.	Področja — pozicije	Stroški
1.	— Štipendije	62.010,00,—
2.	— Poklicna šola v podjetju	47.157,91,—
3.	— Šole za odrasle izven podjetja	44.516,40,—
4.	— Priučevanja na delovnih mestih	39.096,20,—
5.	— Tečaji in seminarji v podjetju	133.724,66,—
6.	— Strokovni tečaji, seminarji, posvetovanja izven podjetja	13.647,00,—
7.	— Družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje v in izven podjetja	10.614,66,—
8.	— Izpitni stroški izobraževanja v podjetju	10.879,89,—
9.	— Izdelovanje programov, profilov, strokovnih analiz ter proučevanje strojev in proizvodnje	35.444,56,—
10.	— Recenzorska dela	1.602,83,—
11.	— Izdelovanje skic, risb in fotografij	310,77,—
12.	— Administrativna in pomožna dela	472,40,—
13.	— Potni stroški slušateljev	1.100,10,—
14.	— Dnevnice	420,00,—
15.	— Prevajanje strokovne literature	7.815,62,—
16.	— Strokovna literatura	1.027,00,—
17.	— Prispevki	1.835,60,—
18.	— Potrošni material	1.199,85,—
Skupaj:		412.875,45,—

In končno naj omenimo spoznanje, ki velja za sleherno delovno organizacijo, da je funkcionalno izobraževanje stalni proces in da je nepogrešljiv vir pridobivanja novega znanja.

Primož Stane

Izvršitev plana meseca januarja in problematika

Količinske podatke o januarski izvršitvi plana smo objavili že v prejšnji številki. Tokrat pa sledi še problematika, torej težave in problemi, s katerimi so se osnovne delovne enote morale meseca januarja spoprijeti.

PREDILNICA I

Predilnica I je predla nižjo Nm, kot je bila za januar planirana. Mesečni plan je prekoračila v ef. kg in v baznih.

Enota je imela precej vretenskih ur zastoja, in to: zaradi premenjav surovin, zaradi izpada električne energije, čiščenja, popravil in okvar strojev oziroma elektromotorjev, pa tudi zaradi bolezenskih izostankov ljudi.

Izkoristek surovin je bil 96,7%. V pogledu trdnosti je bilo narejene 62,8% preje nad normativom, v pogledu enakomernosti pa je bilo nad normativom 96,8%.

Na nižji odstotek pri trdnosti preje nad normativom je vplivala slabša kvaliteta surovin za zeleno in modro mešanico.

PREDILNICA II

Tudi ta enota je predla nižjo Nm od planirane. Zaradi tega ni izvršila plana v baznih kg.

Zastoji so se znižali v primerjavi z decembrskimi.

Izkoristek surovin je bil 97,0%. Nad normativom je bilo, v pogledu trdnosti, izdelane 66,7% preje, v pogledu enakomernosti pa 72,8%.

Tudi v tej enoti je na slabšo trdnost vplivala slabša kvaliteta surovin, predvsem za česanko.

Oskrba s surovinami je tekla v redu.

TKALNICA I

Mesečni plan je enota preseгла v tm in v votkih. Ta presežek gre

predvsem na račun večjega obratovanja v nočni izmeni, kot je bilo predvideno po planu. Posebnih

V obratu I

zastojev ni bilo, ker se predilnici zelo načrtno prilagajata s svojo proizvodnjo potrebam tkalnic.

Problem je le preja nizkih števil, ki je primanjkuje.

Enota je dosegla:

- 85,4% izdelkov I. kvalitete,
- 89,6% izkoristka kapacitet,
- 96,0% planiranega asortimenta.

TKALNICA II

Obrat že dela tudi v nočnih izmenah po predvidenem planu. Plan je presel v votkih, v tm pa ne. Na izpad so vplivale precejšnje menjave.

Enota je dosegla:

- 82,8% izdelkov I. kvalitete,
- 85,4% izkoristka strojev,
- 90,4% planiranega asortimenta.

Kvaliteta je v primerjavi s mesecem decembrom padla za 2%. To je povzročila predvsem slabša česana preja, le-ta pa je slabša zaradi uporabe manj odgovarjajočega bombaža.

PLEMENITILNICA I

Tudi januarja je enota zelo nizko po rezultatu, saj je dosegla v tm 87,5% plana in v m² 90,7%. Poslovala je v zelo težkih pogojih. Navajamo nekaj vzrokov:

— Nekajdnevni izpad je nastal zaradi okvare na razpenjalno-sušilnem stroju Artos. (Slabo izdelane prevleke ožemalnih valjev),

— zaradi posebne kemikalije, ki ni bila pravočasno nabavljena, je izpadlo iz proizvodnje okoli 200 tisoč metrov planiranih tkanin,

— 27. januarja je stala skoraj vsa proizvodnja, ker se je pokvaril parni kotel.

To so glavni vzroki, ki so — poleg vrste drugih — vplivali negativno na uspešno proizvodnjo enote meseca januarja.

PLEMENITILNICA II

Pomanjkanje dela v tej enoti je vse bolj pereče. Plan je že postavljen nižje, kot v preteklem letu, razliko pa naj bi enota krila z uslugami. Le-teh pa ni možno zagotoviti v takem asortimentu in količinah, ki bi obratu odgovarjale, da bi proizvajal z enakomerno obremenjenimi kapacitetami.

Razumljivo je, da je v takih pogojih težko zagotoviti maso za osebne dohodke.

TABLETOMANIJA

Druga svetovna vojna je pustila človeštvu težke posledice. Na fronti so vsak dan padali tisoči, v zaledju pa so ljudje živeli v večnem strahu pred letalskimi napadi. Narodi so živeli v psihozi strahu in terorja in nevroze so postale spremljevalke tisočev. Večina je menila, da je najboljša rešitev jemanje zdravil, ki so jih za nekaj časa osvobodile živčnega pritiska. Po koncu vojne so si ljudje sicer oddahnili od vojnih strahot, toda čakalo jih je naporno delo pri obnavljanju. Delalo se je brez oddiha, podnevi in ponoči, v slabih življenjskih okoliščinah. Ljudje so hitro postali utrujeni in bolni. Zopet so izhod iz teh težav iskali v tabletah. Iz leta v leto se je povečevala potrošnja zdravil, predvsem pomirjevalnih, in danes je dobila prav zastrašujoč obseg. V medicini se je pojavil nov termin: tabletomanija.

Kaj pomeni ta izraz? Tabletomanija pomeni nagnjenje k rednemu jemanju večjih količin nekaterih zdravil, najpogosteje tablet, predvsem pomirjevalnih, proti glavobolu, uspavalnih in podobnih.

Manija jemanja omenjenih zdravil ni samo nevarna, ampak tudi nesmiselna. Je namreč rezultat bolezni v organizmu, zaradi katerih je potrebno ta zdravila jemati, vendar se to jemanje zaradi prehitrega navajanja organizma na zdravila prekomerno poveča. V takih slučajih zdravila sploh ne delujejo več, ampak samo načenjajo zdravje.

Ceprav je lahko prekoračena količina samo za nekaj tablet že smrtonosna, pa je neverjetno, da nekateri jemljejo po 20 in več tablet proti bolečinam na dan. Vse te tablete v glavnem vsebuje iste snovi, ki v pretiranih količinah hitro povzročijo težke okvare v organizmu (posebno na ledvicah, kostnem mozgu, živčnem sistemu itd.). Velikokrat lahko pride do oslavitve spomina, razdražljivosti, glavobola in halucinacij.

Mnogi zvečer pred spanjem jemljejo tablete proti bolečinam ali pa uspavalne tablete v velikih količinah, da bi se bolje odpočili in tako povečali svojo delovno sposobnost. Kaj hitro pride pa ravno do nasprotnega rezultata: — do nespečnosti, razdražljivosti, glavobola.

Zelo je tudi razširjena potrošnja sredstev za umiritev. Ker so motnje v živčnem sistemu danes zelo razširjene, se farmacevtska industrija trudi dati na trg čim večjo količino teh sredstev. Predvsem je mnogo zdravil, poznanih pod skupnim imenom: sedativ in trankilans, ki pomirjevalno delujejo na živčni sistem. Prekomerno jemanje teh zdravil je zelo nevarno, ker v tem slučaju njihovo stransko delovanje povzroči težke posledice.

Za veliko večino teh sredstev, ki na novo pridejo na trg, še ni poznano, kako delujejo po daljšem jemanju. Mnoga so že pokazala svoje škodljivo delovanje. Tako je dobro poznano škodljivo delovanje pomirjevalnega sredstva talidomida, ki je že kmalu po tem, ko je bil puščen v prodajo, povzročil rojstvo velikega števila iznakaženih otrok.

Danes, na žalost, tabletomanija ni omejena samo na omenjena zdravila. Veliko število ljudi nekontrolirano jemlje vedno večje doze zdravil, ki jim jih je nekoč predpisal zdravnik. Ti ljudje mislijo, da jim koristi, če ta zdravila jemljejo še naprej. V takih slučajih pride čisto do kroničnega zastrupljanja z zdravili, ker se z nadaljnjim jemanjem doseže ravno nasprotni rezultat od željenega. Tako v ZDA nekaj let nazaj vlada pravo tekmovanje med starši v pitanju otrok z vitaminom A, v želji, da bi bili otroci čim močnejši in bolj zdravi. Zaradi tega so na mnogih otrokih opazili težke znake zastrupljanja s prevelikimi dozami vitamina A.

Jasno je, da danes tudi mnogi drugi faktorji vplivajo na širjenje tabletomanije. Na prvem mestu mislimo tu na veliko količino zdravil, ki se lahko nabavijo brez zdravniškega recepta. Tu so tudi tovarne zdravil, ki vršijo pritisk na tržišče. Z reklamo vplivajo na potrošnike, da se odločijo za uporabo njihovega zdravila.

Ker tabletomanija povzroča v mnogih slučajih težke okvare na organizmu in ker se prav zastrašujoče hitro širi, ni težko predvideti posledic za splošno ljudsko zdravje. Čeprav se pri nas še ni tako močno razširila kot v nekaterih zapadnoevropskih državah in v ZDA, pa vseeno že streže po zdravju naših ljudi. Zaradi tega je nujno, da se obrne posebna pozornost ljudi k temu neodgovornemu in škodljivemu jemanju zdravil.

NEGA LAS

Mnogo ljudi jezi izpadanje las, toda kljub temu se ne pobrigajo pravočasno, da bi ohranili svoje lase zdrave. Ker še niso poznana zanesljiva sredstva za regeneracijo las, je še posebno važno negovati lase redno in od mladosti. Dolžina in gostota las je odvisna od mnogih faktorjev. Predvsem je važno splošno stanje organizma: živčni sistem, žleze z notranjim izločanjem, metabolizem. Na rast las vpliva tudi vitamin A, kalcij in mangan.

Če nam začno lasje močno izpadati, moramo vzeti to kot opozorilo, ker niti poznejše britje glave ne bo preprečilo izpadanja in ne bo privedlo do ponovne rasti las. Lasem pomaga predvsem redno čiščenje kože od izločkov lojnih in znojnih žlez. Znoj in mast namreč na glavi razpadata, pridruži se jim še prhljaj in prah in to predstavlja odlično podlago za razvoj škodljivih bakterij, obenem pa onemogoča normalne fiziološke funkcije kože. Zato je treba vsakih 7—10 dni glavo oprati in masirati s posebnim mazilom, ki ga odredi dermatolog. Zelo dobro je tudi prati glavo s toplo prekuhanjo vodo. Taka voda dobro čisti lase, boljše krvotok in metabolizem. Glave ne smemo prati z navadnim milom, ker lug, ki se v njem nahaja, škoduje lasem in jim odvzema maščobo. Lahko pa za umivanje vzamemo otroško milo. Še bolje je, če vzamemo samo milno peno. Glavo namilimo (ne več kot dvakrat) s krožnimi gibi prstov, da tako istočasno masiramo kožo. Peno izplaknemo dvakrat z vročo vodo. Če želite, da so lasje mehkejši in da se svetijo, dodajte

vodi za izpiranje limonin sok ali žlico kisa. Svetle lase lahko izperemo s kamiličnim čajem, mastne pa s čajem iz zdravilnih trav. V posodo z zdravilnimi travami nalijemo vrolo vodo posodo pokrijemo in pustimo stati 1 uro. Nato čaj precedimo in si z njim splaknemo lase. Ko smo lase oprali, jih rahlo obrišemo z brisačo in posušimo. Če le moremo, si las ne osušimo s fenom, ker se zaradi vročega zraka lasje preveč izsušijo. Koristno je, vsak dan 5 minut masirati glavo. S počasnimi gibi prstov pomikamo kožo v razne smeri. Z masiranjem začnemo na temenu in potem prehajamo proti ušesom.

(Dalje na zadnji strani)

Za šolarke iz našega blaga

1. Iz sintetične s karo vzorcem ukrojimo obleko tako, da teče karo vzorec poševno. Dopolnimo jo z enobarvnim blagom v barvi karo vzorca.

2. Pri tej obleki kombiniramo karo poševno stranske dele in vodoravno srednji del. Blago je ga-

ravno. Pas je pritrjen na životek.

4. Obleka je iz progastega štruka. Životek je podaljšan, proge tečejo vodoravno. Krilce ima spredaj dvojno gubo, proge pa tečejo navpično.

5. Iz enobarvnega pikeja ali terilenke ukrojimo takšno obleko.

tek je podaljšan, krilce ima spredaj in zadaj po dve gubi. Gumbi in obroba okrog vratu so iste druge odgovarajoče barve.

8. Prijetna kombinacija enobarvnega in pikčastega blaga, npr. krilo je rdeče, životek tudi rdeč z belimi pikami ali obratno.

barden karo z barvno osnovo. Ovrtnik je stoječ.

3. Še ena obleka iz sintetične s vtkanim karo vzorcem. Ima podaljšan životek, karo desen teče poševno. Krilo ima spredaj in zadaj po 2 gubi, desen pa teče vodo-

Zapenja se na levi strani, pas pa se zapenja na sprednji del.

6. Iz enobarvne sintetične ukrojimo tekšno oblekico z nagubanim krilcem. Pentlja je drugobarvna.

7. Oblekica za punčko je enostavnega kroja iz blaga s karo vzorcem ali drobnim tiskom. Živo-

9. Še ena oblekica iz črtastega štruka v kombinaciji vodoravno — navpično.

10. Iz sintetične ukrojena oblekica je v karo desenu. Životek je ukrojen poševno, krilce pa vodoravno z dvojno gubo spredaj. Ovrtnik je iz belega blaga. K.M.

Letni občni zbor gasilcev

Letnega občnega zbora gasilcev, ki so ga imeli meseca januarja, se je udeležilo poleg članov tudi precej vabljenih gostov, med njimi zastopnik Občinske gasilske zveze, glavni poveljnik tovariš Franc Košnjek, zastopnika tovarne »Sava« tovariš Alojz Derling in tovariš Rajko Ilijaš in zastopnik tovarne »Iskre« tovariš Čarman. Od predstavnikov našega podjetja so bili navzoči glavni direktor Rudi Polak, direktor kadrovskega sektorja, tovariš Rojina, Polde Jenko, Milka Kovač in predstavniki obratovodstev delovnih enot.

Razprava je potekala o dosedanjem delu in o bodočih nalogah. Iz razprave sledi, da so naši gasilci svoje naloge opravljali v redu, prizadevno in vestno. V pogledu bodočih nalog pa so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Še nadalje je treba temeljito vzgajati in usposabljanje članov društva, pa tudi člane kolektiva, in to v pogledu uporabe ročnih gasilnih aparatov v primeru nenadnega požara.

2. V društvo gasilcev je treba vključiti čim več mladih ljudi (mladinčev in mladink) pa tudi strokovnjakov.

3. Organizirati je treba čim več vaj in sicer suhih in mokrih, med njimi tudi nočne. Skupaj v letu 1970 — 24. Vaje je treba organizirati tudi skupaj s štabom Gasilske zveze Kranj in z industrijskimi društvi tovarne Save in Iskre.

4. Gasilci morajo redno in vsestransko preventivno skrbeti za varnost, opozarjati na napake in pomanjkljivosti, ki niso dovoljene s predpisi ter nasploh skrbeti, da ne bi prišlo do požarov in do škode.

V novi upravni odbor so bili izvoljeni: za predsednika tovariš Franc Hribar, za glavnega poveljnika Stane Vilfan, za tajnika pa Ivan Alič.

Na kraju zbora je tovariš Košnjek razdelil 22 članom društva diplome in značke kot priznanje za dolgoletno vestno in požrtvovalno delo v gasilskem društvu.

I. A.

Nega las

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ce imate presuho kožo, lahko vtarete vanjo segreto rastlinsko olje. Potem glavo pokrijte in jo po nekaj urah operite. Namesto rastlinskega olja je dobra tudi krema za lase.

Velkokrat se dekleta s topiranimi lasmi pritožujejo, da se jim lasje tanjšajo, cepijo, lomijo. Temu je vzrok mehanska poškodba las, ki nastane pri topiranju in nepazljivem razčesavanju.

Mnogokrat so žene same krive, da se jim lasje kvarijo. Nekatere

nosijo pokrivalo celo v zaprtih prostorih in se jim glava na ta način prekomerno greje. Druge pa, obratno, v največjem mrazu hodijo razoglave in se jim zato krvne žile ožijo.

Kako napraviti frizuro, ki bo čim manj škodovala lasem? Tako hladna kot vroča ondulacija je za lase škodljiva. Ni pa škodljiva vodna ondulacija, če se potem preveč ne presuši kože.

Ce so vam lasje začeli odpadati, se obrnite na zdravnika, ki bo hitro odkril vzrok in vam predpisal pravilno zdravljenje.

Zahvale

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz vdevalnice in mojstrom tkalnice v obratu II ter sindikalni organizaciji tkalnice II za prelepa darila ob odhodu v pokoj.

Stane Stare

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem sodelavcem iz plemenitnice I in sindikalnemu odboru za lepa darila.

Plemenitilnici I in kolektivu želim še veliko uspehov!

Janez Žirovnik

Ob smrti našega očeta se vsem članom kolektiva Tekstilindus, ki so ga spremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in poklonili cvetje — prav iskreno zahvaljujemo.

Rajko Hudovernik
Mato Hudovernik
Anica Vehovec

Ob smrti hčerke Marinke Zorman se iskreno zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem ter IO sindikata tkalnice II za izrečeno sožalje, za poklonjeno cvetje in za spremstvo na njeno zadnjo pot.

Iskrena hvala tudi za poslovilne besede.

Družina Zorman
Zapoge

Tretja nagradna križanka

Vodoravno: 1. zajetna poštna pošiljka, 6. orodje za rezkanje, 12. imetje, lastnina, 18. to, kar ostane, relikv, 20. brezboštvo, 22. sodelavec založbe ali časopisa, ki prebira rokopise, 23. dolžinska mera v zahodnih državah, 24. krvnik, 26. lepa predmestna hiša, 28. žensko ime, 29. kraj v bližini Domžal s farmo bekonov, 30. izdelovalec sodov, 31. razširjeni iglavec, 33. prebivalec starodavne države v Mezopotamiji Aonije, 34. komad, del, 35. francoski slikar, ki je s svojimi deli močno vplival na impresioniste in velja za predhodnika impresionizma (Edouard), 36. cunj, 38. teža embalaže, 40. kemični znak za element litij, 41. kemični znak za aluminij, 42. ime slovenskega pesnika Gregorčiča, 43. mehanično, brezdušno učenje, 44. plod dateljnovne palme, 46. majhen denarni prispevek; utežna enota v sedanji Grčiji, 48. ime dveh rek v evropskem delu SZ (Severna in Zapadna), 49. eleatska filozofska šola, imenovana po starogrškem mestu Eleji v južni Italiji, 50. pisarniški spis, 53. enigma, 54. zločest tvor iz mišičnega tkiva, 55. premikanje zračnih plasti, 57. želatina iz morskih alg za gojenje mikrobov, 58. vrsta užitne buče, 59. vrsta srednje velikih nemških psov, 60. prebivalec otočne države v zahodni Evropi, 61. železarsko središče vzhodno od Celja, 62. vrsta žita, 63. mašna knjiga z mašnimi pesmimi in molitvami, 64. koralni otok, 65. ime hrvaškega književnika Desnice, 66. kratica italijanske radiotelevizije, 67. nekdanji naslov in nagovor francoskih kraljev (pomeni prevzvišeni), 68.

strokovnjak za lepoto, 70. gorovje ob zahodni obali Burme, 71. himalajski vrh, ki ga je osvojila jugoslovanska himalajska ekspedicija, 73. živec, 74. globel, kotanja, 75. začetnici sodobnega slovenskega pesnika, 77. kratica za »smučarski klub«, 79. angleški fiziolog in farmakolog, dobitnik Nobelove nagrade za medicino leta 1936 skupaj z O. Loewijem (Sir Hanry Hallet — iz istih črk kot LEDA), 80. ime že umrle slovenske pesnice Novy, 81. travnik, 82. pojav na razburkani vodi, 83. zemeljski tečaj, 85. ameriški filmski režiser (Anatol), 87. pisana tropska papiga, 88. plaha gozdna divjad, 89. konjenik s sulico, 91. veda, 92. navadno zelenkast oksid, ki se napravi na predmetih iz bakra ali bron; nadih starosti, 94. mladinska povest Franceta Bevka, 95. sibirski kuna, katere krzno je zelo cenjeno, 97. slovenski realistični pisatelj (Janjo, »Ciklamen«), 99. meja treh držav, 101. vrsta ženske pričeske, 102. slovenski beneški pesnik in pisatelj z umetniškim imenom Zamejski (Ivan), 103. barvna italijanska revija.

Navpično: 1. znanost o zakonih duševnega življenja in duševnih pojavih ter procesih, 2. knjiga zemljevidov, 3. Noetov sin, ki je ubil brata Abela, 4. najslabša šolska ocena, 5. avtomobilska oznaka Tetova, 6. popust pri prodajni ceni, 7. hitro hlapljiva tekočina, ki so jo uporabljali za narkozo, 8. rastlina, 9. bat, 10. prva črka cirilske abecede azbuke, 11. trganje po sklepih, 12. lepilce plakatov, 13. šestnajsta in šesta črka slovenske abecede, 14. skandinavski izraz za smuč, 15. delujoči vulkan na Siciliji, 16. močna in hitra ptica ujeta, 17. jadransko pristanišče v južni Italiji, severozahodno od Barija, 18. izobrazba, 19. najmlajši sin Urana in Gee in Zeusov oče iz starogrškega bajeslovja, 21. pokoj, tišina, 25. pristanišče na jugu Arabskega polotoka, 27. aviatik, 30. skupina otokov v Polineziji, katerih vzhodno območje pripada Novi Zelandiji, zahodno pa ZDA, 31. spustitev ladje v morje, 32. latinski izraz za prostor, površino, 35. žensko ime, 36. kopasti vrh južno od Ljubljanskega barja, 37. japonski denar, 39. začetnici sovjetskega kozmonavta, ki je kot prvi človek stopil iz kabine v vesolje, 42. ime slovenske operne pevke Hočevar-

Sistemizacija delovnih mest...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sistemizacija je torej organizacijski pojem — ali z drugo besedo, je instrument organizacije dela. Pravilno izdelana pa je hkrati pomemben pripomoček za oblikovanje in izvajanje kadrovske politike podjetja. Sistemizacija namreč prikazuje — neodvisno od trenutne zasedbe — za vsako delovno mesto najmanj dva bistvena elementa. To sta opis del in opravil, ki so vsebina delovnega mesta, ter opis znanja, strokovnosti in drugih delovnih sposobnosti, ki so potrebne delavcem, da opravljajo ta dela in opravila v danih delovnih pogojih. Sistemizacija prikazuje torej podatke, ki so odločilnega pomena za izbiro ljudi, za razporejanje delavcev, za kadrovske programiranje in za organizacijo in usmerjanje strokovnega izpopolnjevanja. Pogoj oziroma izhodišče zanjo pa je, in tudi mora biti, organizacija delovnega procesa, ne pa morda iskanje razlogov za kakšne druge koristi. Le na ta način postane splošni akt o sistemizaciji zaradi svoje vsebine in namembnosti **samostojen akt oziroma samostojen organizacijski predpis** in ne more biti priloga kateregakoli drugega pravilnika. Biti mora akt o delitvi dela po njegovih temeljnih eno-

tah z vsemi elementi, pomembnimi za takšno delitev.

Za izdelavo sistemizacije delovnih mest je potrebno zbrati precej gradiva z nadrobni opisi in podatki. Ta namen pa zaradi svoje specifične vsebine ni nikakršna formalnost, ker bo pravilno izdelana sistemizacija pripomogla tudi k reviziji vrednotenja in kategorizacije del ter s tem k izpolnitvi sistema delitve osebnih dohodkov. Ker je to zelo obširno in odgovorno delo, sem s tem sestavkom želel seznaniti člane kolektiva, posebno pa strokovne kadre, o pomembnosti tega akta za podjetje in posebej o konkretnih posledicah, ki bodo nujne po šestih mesecih sprejema tega akta, to je, da lahko delovna organizacija po uveljavitvi akta o sistemizaciji predlaga organu upravljanja, da odloča o razporeditvi delavcev z enega na drugo delovno mesto, včloveži tudi vodilna delovna mesta, v skladu s sprejetim aktom o sistemizaciji delovnih mest. Zato naj le-ta postane organizacijski pojem, instrument organizacije dela; to je njegovo izhodišče, njej je namenjen. Tako bomo dobili v podjetju izredno pomemben in potreben organizacijski predpis, seveda pod pogojem, da sistemizacija delovnih mest ne

bo izdelana formalistično, temveč z namenom, zagotoviti ji vlogo, ki ji po vsebini pripada.

B. S.

Za osnovne šole...

(Dalje z 2. strani)

od teh jih je v varstvu 878 ali 12 odstotkov. Vseh šolskih otrok pa je 6720, od tega v varstvu 479 ali 7,2%. (Skupaj: 10% od 0 do 15 let). Da bi dosegli planirani republiški odstotek (15% predšolskih in 25% šolskih otrok), bi morali vključiti v varstvo še okoli 200 predšolskih otrok in vsaj še 1200 šolskih. Potrebe pa so še večje! Predvideni program bi vključil 16% otrok od 0 do 15 let starosti.

KAKO ZBRATI SREDSTVA?

Rekapitulacija potrebnih sredstev znese 3.585.000.000 starih dinarjev ali 35.850.000.— novih dinarjev.

Koordinacijski odbor, ki je pripravil predlog potrebnih gradenj je pripravil tudi 3 variante za zbiranje sredstev, od katerih sta primerni dve, in sicer prva in tretja.

Po prvi varianti bi (na osnovi referenduma) uvedli SAMOPRISPEVEK vseh občanov in prispevek vseh delovnih organizacij v poprečju 160 din na zaposlenega (posamezne delovne organizacije od 120 do 200, pač glede na poprečne OD). K tem sredstvom bi dodali še sredstva od prispevka za otroško varstvo in dobili tako v petih letih 38.524.000.— N dinarjev.

Po drugi varianti bi razpisali posojilo občanov (skupaj v petih letih 20.000.000 novih din) in prispevek delovnih organizacij od 100 do 200 din na zaposlenega, pač zopet odvisno od poprečnega OD zaposlenih. Občanom bi občina posojilo vrnila. V petih letih bi uspeli zbrati 35.000.000.— novih dinarjev.

REŠITEV PROBLEMA JE V ROKAH OBČANOV!

Ce se bomo odločili za osvojitve predvidenega programa, bomo s tako odločitvijo pomagali predvsem sebi in sovaščanom. Za katero varianto se bomo odločili, bo odločila večina. Razumljivo je, da bodo izvedeni sestanki, na katerih se bomo v podrobnosti lahko pogovorili o programu, na razpolago pa bodo tudi dodatna pojasnila.

Akcija bi morala biti končana v prvem polletju, nakar bi koordinacijski odbor izvedel vse potrebne priprave za izvajanje programa. Z gradnjo bi pričeli jeseni leta 1971.

P. G.

ZAHVALA

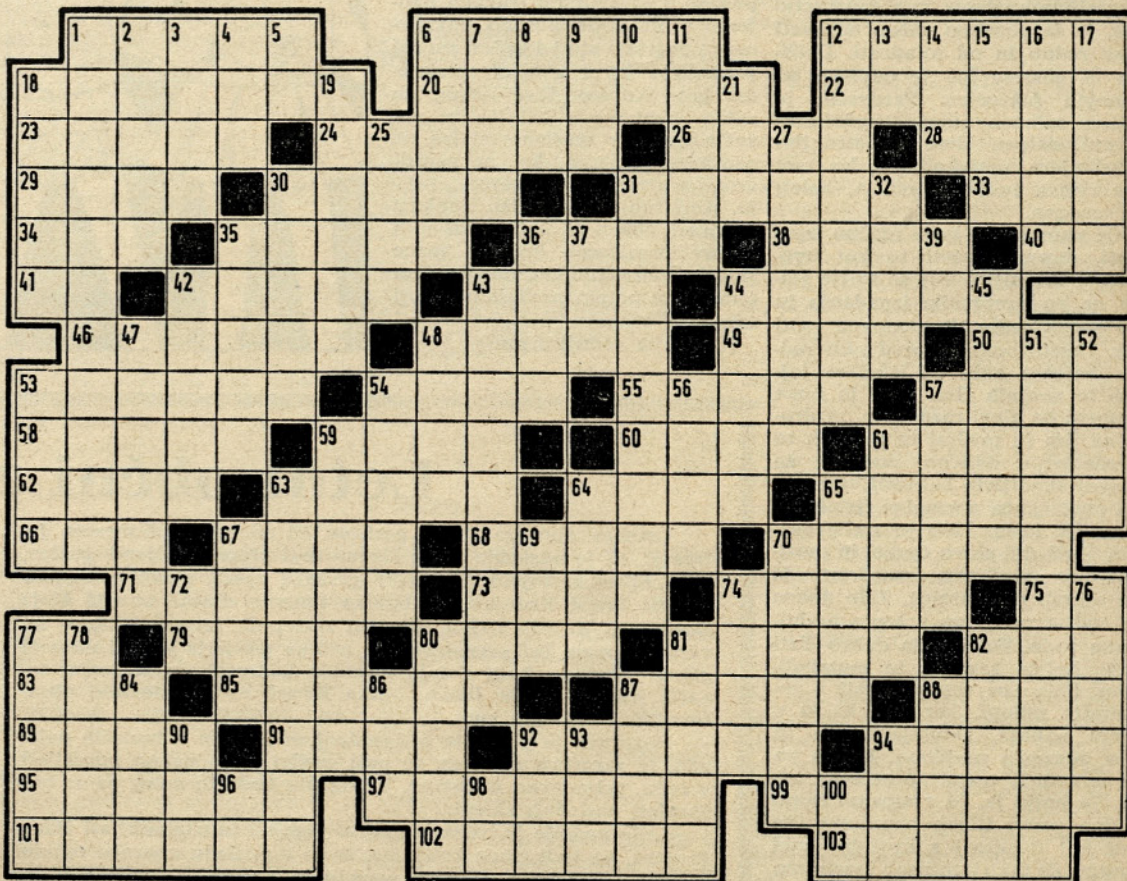
Ob nenadni izgubi moje ljubljene mame Frančiške Brezar se najlepše zahvaljujem sodelavcem druge izmene ekspedita v tkalnici obrata I za denarno pomoč in izraženo sožalje.

Ana Fende

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavkam adjustirnega oddelka za lepo darilo, ki sem ga dobila ob vstopu v pokoj. Še enkrat — najlepša hvala!

Marija Bele

KRIŽANKE ODDAJTE DO 15. APRILA!